

СИЛАБУС

Базова інформація про дисципліну	
Шифр, назва дисципліни	DO018 Економічний аналіз / Economic Analysis
Рівень вищої освіти / фахової передвищої освіти	Фахова передвища
Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність	051 «Економіка»
Освітня програма	Економіка
Семестр	5 семестр
Курс	3 курс (9 кл), 2 курс (11 кл)
Анотація курсу	Дисципліна формує у студентів знання про системне оцінювання діяльності підприємств, учить виявляти внутрішні резерви раціонального використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів, знаходити шляхи підвищення ефективності господарювання, використовувати результати аналізу для прийняття правильних управлінських рішень, знайомить із сучасними методиками економічного аналізу.
Сторінка курсу в MOODLE	http://78.137.2.119:2929/course/view.php?id=157
Мова викладання	Українська
Лектор курсу	Викладач I категорії Данилевська Людмила Сергіївна канали комунікації: СДН «Moodle»: повідомлення в чаті E-mail: Danylevska.ls@gmail.com
Місце дисципліни в освітній програмі	
Освітня програма	Економіка: http://csbc.edu.ua/documents/otdel/moop_e.pdf
Перелік загальних компетентностей (ЗК)	ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість
Перелік спеціальних компетентностей (СК)	СК 1. Здатність ідентифікувати інформацію та усвідомлювати проблеми предметної області, базові засади функціонування сучасної економіки. СК 3. Здатність на основі типової методики і знань, розраховувати економічні і соціально-економічні показники господарюючих суб'єктів. СК 4. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання. СК 8. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів.

	СК 10. Здатність самостійно виявляти проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення при аналізі конкретних ситуацій економічного характеру. СК 11. Здатність відповідно до поставлених завдань обирати відповідний інструментарій для аналізу соціально-економічних явищ.
Перелік програмних результатів навчання	РН 4. Застосовувати всебічні спеціалізовані емпіричні та теоретичні знання для вирішення практичних ситуацій. РН 5. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології для проведення аналітичних досліджень, підготовки та представлення звітів. РН 6. Проявляти ініціативу та підприємливість щодо розвитку підприємства (підрозділу). РН 7. Володіти економічною термінологією, оперувати категоріями, поняттями предметної області соціально-економічних систем різного рівня РН 9. Розв'язувати типові спеціалізовані задачі в професійній діяльності. РН 10. Аналізувати результати діяльності суб'єктів господарювання для визначення напрямів їх удосконалення. РН 13. Володіти методами й інструментарієм для виконання управлінських рішень щодо функціонування підприємств (підрозділу).
Опис дисципліни	
Структура навантаження на студента	Загальна кількість годин – 120 Кількість кредитів – 4 Кількість лекційних годин – 30 Кількість практичних занять – 30 Кількість годин для самостійної роботи студентів – 60 Форма підсумкового контролю – екзамен
Методи навчання	Вербальний метод; пояснювально-демонстраційний метод; метод проблемного викладання; репродуктивний метод; робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування тощо); метод візуалізації (презентація, метод ілюстрації).
Зміст дисципліни	
Тема 1. Предмет і види економічного аналізу	Мета дисципліни та її основні завдання. Предмет, об'єкт економічного аналізу. Функції економічного аналізу. Основні категорії економічного аналізу. Види та напрями економічного аналізу
Тема 2. Методичні прийоми економічного аналізу	Сутність та характеристика методу економічного аналізу. Традиційні прийоми економічного аналізу, їх класифікація. Прийом порівняння та особливості його використання. Середні та відносні величини в економічному аналізі. Ряди динаміки та їх використання в економічних дослідженнях. Графічний спосіб відображення результатів аналізу.
Тема 3. Методика факторного аналізу	Сутність та алгоритм факторного аналізу. Прийоми елімінування та їх роль в економічному аналізі. Методика застосування способу ланцюгових підстановок, абсолютний різниць та відносних різниць.

Тема 4. Інформаційна база та організація економічного аналізу	Інформаційне забезпечення економічного аналізу. Добір, перевірка й аналітична обробка економічної інформації. Фінансова звітність як основна складова інформаційного забезпечення економічного аналізу. Етапи аналітичної роботи та послідовність здійснення економічного аналізу на підприємстві. Узагальнення, оцінка та письмове оформлення результатів аналізу.
Тема 5. Аналіз трудових ресурсів підприємства	Завдання та основні напрямки та інформаційне забезпечення аналізу трудових ресурсів. Аналіз забезпечення підприємства трудовими ресурсами. Аналіз використання робочого часу на підприємстві. Аналіз продуктивності праці. Аналіз оплати праці на підприємстві.
Тема 6. Аналіз основних засобів підприємства	Мета, завдання та основні напрямки аналізу основних засобів на підприємстві. Аналіз показників складу, структури і технічного стану основних засобів. Аналіз показників ефективності використання основних засобів на підприємстві.
Тема 7. Аналіз матеріальних ресурсів підприємства	Завдання, напрямки та інформаційне забезпечення аналізу матеріальних ресурсів на підприємстві. Аналіз забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами. Аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів. Оцінка впливу матеріальних ресурсів на виробничі результати підприємства.
Тема 8. Аналіз виробництва продукції	Значення, основні завдання та інформаційне забезпечення аналізу виробництва продукції. Аналіз обсягу виробленої продукції. Аналіз асортименту та структури випуску продукції. Аналіз ритмічності виробництва продукції. Аналіз якості продукції.
Тема 9. Аналіз реалізації продукції та виконання договірних зобов'язань	Завдання та інформаційне забезпечення аналізу реалізації продукції. Послідовність аналізу реалізації продукції. Аналіз обсягу реалізованої продукції. Аналіз сезонності реалізації продукції. Аналіз виконання договірних зобов'язань з постачання продукції
Тема 10. Аналіз витрат на виробництво продукції	Завдання, напрями та джерела інформації аналізу витрат. Послідовність аналізу витрат на виробництво. Аналіз собівартості продукції по статтях калькуляції та елементах витрат. Аналіз витрат на одну гривню товарної продукції. Аналіз прямих матеріальних та трудових витрат. Аналіз комплексних статей витрат.
Тема 11. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства	Значення, мета і завдання аналізу фінансових результатів діяльності підприємства. Інформаційне забезпечення аналізу фінансових результатів. Аналіз рівня та динаміки фінансових результатів. Аналіз доходів і витрат підприємства. Аналіз валового, операційного та чистого прибутку. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу реалізації та прибутку. Аналіз факторів, що впливають на розмір прибутку. Аналіз та оцінка показників рентабельності.
Тема 12. Аналіз фінансового стану підприємства	Інформаційне забезпечення та завдання аналізу фінансового стану підприємства. Основні напрямки аналізу фінансового стану. Показники фінансового стану підприємства. Загальна оцінка фінансового стану підприємства. Аналіз фінансової стійкості

	підприємства. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства. Аналіз ділової активності підприємства.

Політика дисципліни

Політика відвідування	Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання зорганізується в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.

Система оцінювання

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення практичних, семінарських та інших видів занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту отримати атестацію з предмету – 60 балів); підсумковий/ семестровий контроль, проводиться у формі екзамену, відповідно до графіку навчального процесу. Підсумкова оцінка за умови іспиту виставляється як загальна сума балів набраних за результатами поточного (70%) та підсумкового контролю (30%).

Накопичування рейтингових балів з навчальної дисципліни

Види навчальної роботи	Мак кількість балів
Опитування, виконання завдань на семінарських заняттях (6 завдань)	12
Експрес-контрольні (4 к.р.)	12
Модульні контрольні роботи (2 к.р.)	16
Реферат / Презентація	10
Розрахункова робота / Написання та публікація тез на одну із тем навчальної дисципліни	20
Екзамен	30
Разом	100

Шкала оцінювання

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Бездоганна підготовка в широкому контексті
B	80-89	Повні знання, міцні вміння
C	70-79	Хороші знання та вміння
D	65-69	Задовільні знання, стереотипні вміння
E	60-64	Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах
FX	35-59	Слабкі знання, відсутність умінь
F	1-34	Необхідний повторний курс

Список рекомендованих джерел

1. Грицаєнко Г. І., Грицаєнко М. І. Аналіз господарської діяльності: навчальний посібник. Мелітополь: Люкс, 2021. 260 с.
2. Кіндрацька Г.І., Білик М.С., Загородній А.Г. Економічний аналіз: Підручник. К.: Знання, 2008. 487с.
3. Міщук Г.Ю., Джигар Т.М., Шишкіна О.О. Економічний аналіз: навч. посібник. Рівне: НУВГП, 2017. 156 с.
4. Мних Є.В. Економічний аналіз: Підручник. Київ: Знання, 2011. 630 с.
5. Косова Т. Д. Організація та методика економічного аналізу: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 528 с.
6. Черниш С. С. Економічний аналіз: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 312 с.
7. Горлачук В. В., О. Ю. Коваленко, Белінська С.М. Економічний аналіз господарської діяльності підприємства: навч. посіб. Миколаїв: ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. 308 с.
8. Мних Є.В., Барабаш Є.В. Фінансовий аналіз: підручник Київ: КНТУ, 2014. 536 с.
9. Селіверстова Л.С., Скрипник О.В. Фінансовий аналіз: Навчально-методичний посібник. Київ: ЦУЛ, 2012. 274 с.
10. Школьник І. О. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 368 с.
11. Шубіна С. В., Мирошник О. Ю., Швадченко В. О. Фінансовий аналіз: практикум. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 296 с.
12. R. Preston McAfee, J. Stanley Johnson Introduction to Economic Analysis, California Institute of Technology. URL: <https://authors.library.caltech.edu/25025/1/IEA150.pdf>
13. Thomas R. Robinson, Hennie van Greuning, Elaine Henry, A. Broihahn International Financial Statement Analysis .CFA Institute. Published by John Wiley & Sons, Inc. 864 стор. URL: <https://books.mec.biz/tmp/books/G2L68QLOCEX7RSFY1UU1.pdf>